

Informatieverstrekking aan gescheiden ouders

Elke school heeft te maken met ouders met een verbroken relatie. Als ouders scheiden, hebben zij in beginsel allebei het gezag over een minderjarig kind. Soms is er ook één ouder met gezag en één ouder zonder gezag over het kind. Dit kan ook het geval zijn wanneer ouders nooit getrouwd zijn. In dit themadossier worden de regels over informatieverstrekking aan gescheiden ouders en de uitspraken van de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) besproken. Waar wordt gesproken over gescheiden ouders kan ook worden gelezen 'ouders met een verbroken relatie'. In dit themadossier wordt eerst ingegaan op de situatie dat de scheiding zich aandient.

Inhoud van dit themadossier:

- Informatieplicht ouders: Scheiding en dan?
- Wettelijke bepalingen
- Mogelijkheden voor ouders: de klachtencommissie
- Adviezen LKC
- School moet neutraal zijn
- Beide ouders hebben ouderlijk gezag
- Ouder zonder ouderlijk gezag
- Aanbevelingen LKC voor scholen

Informatieplicht ouders: Scheiding en dan?

Ouders hebben naar de school een schriftelijke informatieplicht. De school moet op de hoogte worden gesteld van de Burgerlijke Staat door die in te vullen op het inschrijfformulier. Eventuele wijzigingen moeten doorgegeven worden. Ook een echtscheiding.

De school ontvangt informatie over de nieuwe situatie van het ouderlijk gezag en de omgangsregeling bij voorkeur van beide ouders. Als dit niet mogelijk is, zal de school vragen om kopieën van de officiële stukken over de kinderen (ouderlijk gezag, bezoekrecht enz.) zodat dit in het dossier van het kind bewaard kan worden. Als de school geen duidelijke informatie van beide ouders krijgt, of de officiële stukken niet heeft ontvangen, kan niet gehandeld worden volgens dit protocol.

Als de school niet over de vereiste afschriften beschikt, is de school toegestaan naar bewind van zaken te handelen met inachtneming van artikel 1:377c BW en wordt ze door beide ouders hierbij gevrijwaard van elke vorm van aansprakelijkheid.

Ouders scheiden en dan....

Het is wenselijk dat ouders in een scheidingssituatie in een vroeg stadium de leerkracht informeren. De situatie thuis kan direct invloed hebben op het welbevinden, de concentratie en leerprestaties van het kind op school. Wanneer de leerkracht op de hoogte is van de oorzaak hiervan kan het kind beter ondersteund worden. Als de scheiding een feit is, verzoek de ouders hun beider contactgegevens te melden. Evenals de afspraken wie waar op aan te spreken is.

Wettelijke bepalingen

Bij de beoordeling van klachten houdt de LKC rekening met geldende wettelijke bepalingen. Voor de informatieverstrekking aan gescheiden ouders is van belang of een ouder het gezag heeft. De belangrijkste bepalingen zijn opgenomen in boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW), de WPO en de WVO. Uit deze wetsartikelen volgt dat het in eerste instantie aan (gescheiden) ouders is om elkaar te informeren over de vorderingen en ontwikkelingen van hun kind. In sommige gevallen is de relatie tussen de ouders zo vertroebeld, dat goede onderlinge communicatie niet meer aan de orde is. Dan komt de school in beeld. De vraag rijst dan wat de verplichtingen van de school zijn inzake de informatieverstrekking.

Boek 1 Burgerlijk Wetboek

Artikel 1:377b BW bepaalt dat de met het gezag belaste ouder verplicht is de andere, niet met gezag belaste ouder op de hoogte te houden van belangrijke zaken die het kind aangaan (bijv. schoolrapporten en informatie over extra begeleiding).

Artikel 1:377c BW bepaalt dat de school verplicht is een ouder die niet het ouderlijk gezag heeft, als hij of zij daarom vraagt, van beroepshalve beschikbare informatie te voorzien over belangrijke feiten en omstandigheden die het kind of de verzorging en opvoeding van het kind betreffen. Er zijn op deze regel twee uitzonderingen:

- de informatie wordt niet verstrekt als de school de informatie niet op dezelfde manier aan de ouder met het ouderlijk gezag zou verstrekken;
- de informatie wordt niet verstrekt als het belang van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzet.

Wet op het primair onderwijs en Wet op het voortgezet onderwijs

Artikel 11 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) en artikel 23b van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) bepalen dat de school over de vorderingen van de leerlingen rapporteert aan hun ouders.

Let op: De met het ouderlijk gezag belaste ouder(s) is/zijn verplicht de directie op de hoogte te stellen van een uitspraak van de rechter waarbij toewijzing van het ouderlijk gezag is veranderd.

Mogelijkheden voor ouders: de klachtencommissie

Het kan voorkomen dat één van de ouders vindt dat de school hem of haar niet goed heeft geïnformeerd over de voortgang van het kind of van mening is dat de school zich partijdig opstelt. Als een ouder er in zo'n situatie met de school niet uitkomt, kan hij of zij een klacht indienen bij de klachtencommissie van de school. Welke klachtencommissie dat is staat in de schoolgids of op de website van de school.

Adviezen LKC

Veel scholen zijn aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) van Onderwijsgeschillen. De LKC heeft veel klachten behandeld over informatieverstrekking aan gescheiden ouders. De LKC kijkt dan of de communicatie/informatieverstrekking zorgvuldig en voldoende is geweest en of de school zich neutraal genoeg heeft opgesteld. Hierna worden enkele belangrijke punten uit de adviezen van de LKC besproken.

School moet neutraal zijn

Een school moet voorkomen partij te worden in een echtscheidingsconflict en moet alle schijn van partijdigheid vermijden (105389).

- De school hoeft soms geen informatie te verstrekken als zij daardoor haar neutraliteit verliest. Bijvoorbeeld wanneer een ouder vraagt of er een verschil is in de leerprestaties van de kinderen in de weken dat ze bij de vader en de weken dat ze bij de moeder zijn (106560).
- Alleen in uitzonderlijke omstandigheden, als de veiligheid van het kind in het geding is, is het volgens de commissie verstandig om informatie ten behoeve van een echtscheidingsprocedure te verstrekken (105201, 105312).

Beide ouders hebben ouderlijk gezag

- De school heeft een actieve informatieplicht. Zij moet ouders dezelfde mondelinge en schriftelijke informatie geven. De school heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid (105683, 105535).
- Als de school weet dat er geen omgang is tussen een ouder en het kind, mag de school geen genoegen nemen met de mededeling van de ouder dat die de andere ouder wel zal informeren. De school moet dit controleren (103918).
- Wanneer in een echtscheidingsconvenant is vastgelegd dat de ene ouder de andere ouder moet informeren en dit vervolgens niet gebeurt, moet de school de betreffende informatie aan de andere ouder verschaffen (105160).
- Als de school informatie in tweevoud aan het kind meegeeft, voldoet de school in principe aan haar informatieplicht. Wanneer vervolgens blijkt dat de informatie een van de ouders niet bereikt, moet de school een andere manier zoeken om de informatie te verstrekken (104129).
- Als een van de ouders geen gezamenlijk oudergesprek wil, moet de school de mogelijkheid bieden voor afzonderlijke gesprekken met beide ouders (105535, 105683).

Ouder zonder ouderlijk gezag

- De school moet de ouder zonder gezag informatie geven over belangrijke zaken over het kind of diens verzorging of opvoeding. De ouder moet daar wel zelf om vragen, de school hoeft dit dus niet uit eigen beweging te doen. De informatie kan gaan over de cognitieve en/of sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind zoals leerprestaties of medische kwesties. Hieronder valt bijvoorbeeld een schoolrapport, maar niet een uitnodiging voor een algemene ouderavond of een schoolfoto (105032, 106212).
- Op de informatieplicht kan een uitzondering worden gemaakt als het belang van het kind zich verzet tegen het verstrekken van de informatie. De school moet een eigen afweging over dat belang maken. De school moet de gezaghebbende ouder over een verzoek tot informatieverstrekking op de hoogte brengen (106599). Als de ouder met gezag zich verzet tegen het verstrekken van informatie aan de andere ouder of dit niet in het belang van het kind acht, is dit onvoldoende. Deze ouder zal dit moeten onderbouwen, bij voorkeur met een gerechtelijke uitspraak waarin een beperking van de informatieplicht is opgenomen (08.023/037). De veiligheid van het kind speelt een rol bij de afweging of de school informatie verstrekt (105698).
- Als een kind op school aangeeft bang te zijn voor de ouder mag een school terughoudend zijn in het verstrekken van informatie (104563).
- Een school mag niet verwijzen naar de gezaghebbende ouder als de ouder zonder ouderlijk gezag informatie opvraagt (106906).

Aanbevelingen LKC voor scholen

De LKC adviseert scholen om beleid te formuleren met betrekking tot informatieverstrekking aan gescheiden ouders. Dit beleid kan door de school worden opgenomen in de schoolgids. Bij aanmelding van nieuwe leerlingen is het raadzaam om de juridische status met betrekking tot gezag, omgang en informatievoorziening van ouders in kaart te brengen. Verder kan er op het aanmeldingsformulier standaard worden gevraagd naar namen en adressen van beide ouders.

Informatie voor gescheiden ouders

Plichten van (scheidende) ouders

Het is wenselijk dat ouders in een scheidings situatie in een vroeg stadium de leerkracht informeren. De situatie thuis kan direct invloed hebben op het welbevinden, de concentratie en leerprestaties van het kind op school. Als de leerkracht op de hoogte is van de oorzaak kan hij/ zij het kind beter ondersteunen.

Ouders hebben naar de school een schriftelijke informatieplicht. Dat betekent dat de school op de hoogte moet zijn van wijziging in de Burgerlijke Staat zoals die vermeld staat op het inschrijfformulier. Een echtscheiding is zo'n wijziging.

Om misverstanden te voorkomen ontvangt de school informatie over het ouderlijk gezag en de omgangsregeling bij voorkeur van beide ouders. Als dit niet mogelijk is, zal de school vragen om kopieën van de officiële stukken over de kinderen (ouderlijk gezag, bezoekrecht enz.).

Situatie na de scheiding

Gescheiden ouders hebben recht op dezelfde informatie over het kind. De school moet zich daarbij neutraal opstellen.

Ouders informeren elkaar

Gescheiden ouders zijn volgens het Burgerlijk Wetboek verplicht om elkaar te informeren over belangrijke zaken rondom hun kind. Soms is de relatie tussen de ouders niet goed. Als de school hiervan weet, is deze verplicht beide ouders actief van informatie te voorzien. Beide ouders worden betrokken bij belangrijke beslissingen en ontvangen dezelfde informatie van de school. Ook in het ouderschapsplan staan meestal afspraken opgenomen over onderwijs en het contact met de school.

Ouders zonder gezag

Soms heeft maar één van de ouders gezag over het kind. De ouder zonder gezag heeft geen zeggenschap over het kind, maar wel recht op informatie. De school is verplicht informatie over het kind te geven als de ouder daar om vraagt. De ouder heeft *geen* recht op inzage in het dossier van zijn of haar kind, maar mag wel belangrijke informatie zien. Zoals bijvoorbeeld de schoolprestaties.

Uitzonderingen

In uitzonderlijke gevallen mag de school weigeren om informatie te geven aan ouders. De school moet hiervoor zwaarwegende argumenten hebben. Bijvoorbeeld een rechterlijke beschikking waarin staat dat het recht op informatie is beperkt. De school *moet* de ouder vertellen waarom deze geen informatie krijgt.

Aparte oudergesprekken

Het kan gebeuren dat de ene ouder niet tegelijk met de andere ouder op gesprek wil.

Gezaghebbende ouders hebben in dat geval recht op een apart gesprek met de school. Dit geldt bijvoorbeeld voor een gesprek over de zorg voor het kind, maar ook voor een ouderavond. De Landelijke Klachtencommissie Onderwijs heeft hierover eerder uitspraak gedaan.

Twee handtekeningen nodig bij inschrijving?

Bij inschrijving van het kind op een nieuwe school is een handtekening nodig van een ouder. Een wisseling van school is voor een kind een ingrijpende gebeurtenis.

Daarom moeten ouders het samen eens worden over deze beslissing. Scholen zijn echter *niet* verplicht om van beide ouders instemming of een handtekening te vragen. Als de school weet dat één van de ouders bezwaar heeft tegen de inschrijving, mag het kind *niet* ingeschreven worden. Is dit toch gebeurd? Dan kunt u een klacht indienen: [klik hier](#). Heeft de school juist gehandeld, dan kunt u de schending van uw rechten door uw ex-partner aanvechten via de rechter.

Stiefouder of nieuwe partner

Een nieuwe partner of stiefouder is volgens de wet geen ouder van het kind. Daarom ontvangt een stiefouder *geen* informatie direct van de school zonder toestemming van de gezaghebbende ouders. In de praktijk ontvangt de stiefouder informatie van zijn of haar partner, of van de school in het bijzijn van de ouder(s). De school heeft de mogelijkheid om een stiefouder (of andere derde) te weren als deze een gesprek lastiger maakt of verstoort.

Omgang met gescheiden ouders

De school kiest geen partij en tussen ouders en stelt zich neutraal op. Dat betekent dat de school zich niet mag mengen in een conflict tussen ouders.